

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

החלטה

1. ביום 23.1.22 החליטה הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית לבחינת תהליכי רכש כלי השיט (ועדת הצוללות). ביום 20.2.22 מינתה נשיאת בית המשפט העליון את חברי הוועדה. ביום 4.5.22 תיקנה הממשלה את החלטתה בהיבטים הנוגעים לסודיות עבודת הוועדה. הרכב הוועדה השתנה ביום 21.6.22.
2. ביום 26.4.22 החלה הוועדה באיסוף חומרי החקירה. בשלב הראשון אספה הוועדה עשרות אלפי מסמכים מגופים רלוונטיים, ובהם משרד ראש הממשלה, המטה לביטחון לאומי (להלן – המל"ל), משרד הביטחון וצה"ל; ניתחה ועיבדה את החומרים; וקיימה ראיונות רקע עם אישים, שמהם ניתן היה ללמוד על התהליכים המורכבים והרגישים שבהם עוסקת הוועדה. יצוין, שבשל דרישות הסודיות שמצריכות הסדרים מורכבים חל עיכוב מסוים בהתארגנות הלוגיסטית של הוועדה.
3. ביום 1.1.23 החלה הוועדה בגביית העדויות מאישים שהיו מעורבים במישרין בנושאים הנחקרים. לצד גביית העדויות ובהתאם לתמונה שהתפתחה המשיכה הוועדה באיסוף חומרים ובעריכת ראיונות רקע. הוועדה שמעה 41 עדים ו-122 מרואיינים. חלק מהמרואיינים זומנו גם לעדות.
4. ועדת החקירה ניהלה את דיוניה בדלתיים סגורות משום שחלק הארי של העדויות עסק בסוגיות אשר פרסומן עלול להביא לפגיעה קשה בביטחון המדינה וביחסי החוץ שלה. בכוונת הוועדה לפרסם בקרוב חלקים בלתי מסווגים מתוך העדויות.
5. הממשלה הטילה על הוועדה לחקור את תהליכי העבודה המקצועיים ואת תהליכי קבלת ההחלטות של הדרג המדיני בנושא הצוללות וכלי השיט בין השנים 2009-2016, לרבות החלטות מדיניות שנלוו לתהליכים אלו והתנהלות אל מול גורמי חוץ. עוד קבעה הממשלה כי הוועדה לא תחקור את התנהלותם של נאשמים בהליכים פליליים. בכך יצרה הממשלה, הלכה למעשה, הבחנה בין תפקידה של ועדת החקירה הממלכתית – לעסוק בתהליכי עבודה וקבלת החלטות – לבין ההיבטים הפליליים של רכש כלי השיט. זאת, מבלי לשלול את סמכות הוועדה לקבוע שיש חשש שנעברה עבירה אם מצאה שהדבר עולה מהחומר שבפניה.
6. בפני הוועדה העידו, בין היתר, ראשי ממשלה, שרי ביטחון, רמטכ"לים, מנכ"לי משרד הביטחון, ראשי מל"ל, מזכירים צבאיים של ראש הממשלה, מפקדי חיל הים, בכירים במערכת הביטחון ואנשי שירות החוץ הרלוונטיים. הוועדה בחנה, בין היתר, החלטות קבינט, תמלילים של דיוני קבינט, תמלילים של שיחות בין מנהיגים ובין פקידים בכירים, הסכמים מדיניים, מסמכים של צה"ל וסיכומי דיונים של גורמי מקצוע. לצד החומרים מזמן אמת קיבלה הוועדה לידיה מאות הודעות שנגבו במשטרה במסגרת חקירת ההיבטים הפליליים של רכש כלי השיט.

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

הנושאים שהממשלה הטילה על הוועדה לחקור

7. במרכזם של מרבית הנושאים שהממשלה הטילה על הוועדה לחקור עומדות סוגיות הנוגעות לבניין הכוח הצבאי של מדינת ישראל. בעת קבלת החלטות על הצטיידות במערכות לחימה יקרות יש לבחון את הצורך באותן מערכות אל מול האיומים (תרחיש הייחוס), בהתחשב בסדרי עדיפויות. ברור שרכישה יקרה מסוימת בזרוע אחת של צה"ל משמעותה ויתור על הצטיידות אחרת וכן היא עשויה להוות העדפה על פני זרוע אחרת. כך, ההחלטות אותן חוקרת הוועדה השליכו מבחינות שונות על מוכנותה של מדינת ישראל להתמודדות עם אתגרים ביטחוניים בטווח הזמן הקצר והארוך ועל היבטים נוספים שבאחריות הממשלה.
8. יש להדגיש כי בהתאם להחלטת הממשלה התמקדה הוועדה בתהליכי העבודה וקבלת ההחלטות בנושאים שהוטל עליה לחקור מבלי שהוועדה החליפה את שיקול דעתם של הגורמים המחליטים. כך, למשל, הוועדה אינה מביעה כל עמדה בשאלה מהו מספר הצוללות הנדרש למדינת ישראל ואין להבין מהחלטתה דבר בעניין זה.
9. להלן תיאור תמציתי של הנושאים שהממשלה הטילה על הוועדה לחקור, כפי שהוועדה רואה אותם בשלב זה (הנושאים מובאים לפי סדרם בהחלטת הממשלה).

א. רכש ספינות המגן סער 6

במשך כעשור (2000-2010) ביקש חיל הים לרכוש ספינות שטח חדשות, אלא שמערכת הביטחון לא אישרה את מימון הרכש היקר. עם גילוי מאגרי הגז בים התיכון ומשהתעורר צורך בהגנתם, ביקשו חיל הים ומערכת הביטחון לרכוש ספינות שטח. הספינות הוצגו כספינות ייעודיות להגנה על מאגרי הגז ("ספינות מגן"). בדרך זו ביקשה מערכת הביטחון להביא לכך שמימון הספינות לא ייעשה מתקציב הביטחון. מיד לאחר שהממשלה אישרה למערכת הביטחון רכש ארבע ספינות להגנת מאגרי הגז פעל חיל הים לשנות את מאפייני הספינות וייעודן. תהליך זה הוביל לעלייה במחיר הספינות ולעיכוב באספקתן ובהגנה על המאגרים. כך, נרכשו ארבע ספינות סער 6 מגרמניה. המל"ל, שהיה אמון מטעם הקבינט על תקינות ההליך, היה שותף להצגת הספינות כייעודיות למאגרי הגז ולשינוי אופיין וייעודן.

ב. רכש צוללות AIP

רכש הצוללות מתחלק למספר פרשות. עיקרן של הפרשות הוא ניסיונות חוזרים ונשנים של הדרג המדיני והמל"ל לקדם רכש צוללות. יוזמות הרכש לא עלו בקנה אחד עם הצרכים המבצעיים שקבעה הממשלה ומעבודות שנערכו בנושא. חלק מהיוזמות קודמו ללא דיון ובלא תשתית תומכת וחלקן התבססו על נתונים מוטעים.

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

מאחר שצוללת היא הכלי היקר ביותר שבידי צה"ל ולעלות רכישתה מצטרפות הוצאות ארוכות טווח, החלטת הרכש טומנת בחובה למעשה גם החלטה שלא יושקעו משאבים ביכולות נחוצות אחרות. בענייננו, ההחלטות בדבר רכש הצוללות התעלמו מהפגיעה במוכנות לאתגרים ביטחוניים בטווח הזמן הקצר והארוך, אף שהפגיעה הוצגה בזמן אמת על ידי צה"ל. בנוסף, הלהיטות של הדרג המדיני והמל"ל לקדם את רכש הצוללות ועיוות התהליך גרמו להפסד כלכלי למדינת ישראל שנאמד במיליארדי ש"ח.

ג. רכש ספינות נגד צוללות

במסגרת פגישה עם קנצלרית גרמניה, ביקש ראש הממשלה לקדם רכש שתי ספינות סער 6 נוספות (שהוצגו כ"ספינות נגד צוללות"), בעלות של מאות מיליוני ש"ח. צה"ל ומשרד הביטחון לא הציגו דרישה או צורך בספינות אלו ולא ידעו על יוזמת הרכש, שהוביל המל"ל. לקראת פגישת המשך של ראש הממשלה עם הקנצלרית ועם חילופי גברי בראשות המל"ל עדכן ראש המל"ל הנכנס את מערכת הביטחון בהסכם המתגבש עם גרמניה לרכש הספינות. צה"ל ומשרד הביטחון הבהירו שאין צורך מבצעי בספינות והמהלך נבלם.

ד. הפרטת מספנות חיל הים

בהמשך לעסקאות רכש כלי השיט ביקש המל"ל – בלא שהתבקש על ידי מערכת הביטחון ובלא בחינה סדורה של הנושא – לקדם עסקה נוספת בין מערכת הביטחון לבין מספנת טיסנקרופ בגרמניה, שעניינה מעורבות של טיסנקרופ במספנת חיל הים. ואולם, בטרם הבשיל הדבר פורסמה הפרשה, והמהלך לא קודם.

ה. הסכמה למכר צוללות לצד ג'

במסגרת היחסים המיוחדים שבין גרמניה לישראל הביאה בחשבון גרמניה את עמדת ישראל בנוגע למכר כלי מלחמה לצדדים שלישיים. אגב עסקאות רכש של כלי השיט על ידי ישראל מגרמניה חל שינוי בעמדת ישראל בנוגע לאפשרות מכר צוללות גרמניות לצד ג'. העיסוק בנושא ביטחוני ומדיני רגיש זה דרש התנהלות זהירה והרמונית המבוססת על ניתוח מעמיק. ואולם, הסוגיה טופלה על ידי הדרג המדיני והמל"ל באופן לא מסודר ולא מאורגן, בערוצים סותרים וללא מעקב ובקרה. התנהלות זו לצד הסתרת מידע מגורמים רלוונטיים יצרה סיכון לביטחון המדינה ופגיעה ביחסי החוץ שלה.

10. מהתמונה הלכאורית המצטיירת בשלב זה עולה כי בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה חל שיבוש עמוק בתהליכי עבודה ובמנגנוני קבלת החלטות בשורה של סוגיות רגישות. זאת, תוך יצירת סיכון לביטחון המדינה ופגיעה ביחסי החוץ ובאינטרסים כלכליים של מדינת ישראל.

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

הודעות לפי סעיף 15 לחוק ועדות חקירה

11. לאחר בחינתו של כלל החומר שהובא בפניה עד כה, סבורה ועדת החקירה כי ישנם גורמים העלולים להיפגע מן החקירה או מתוצאותיה כפי שהן מסתמנות בשלב זה. על כן, החליטה הוועדה לשלוח הודעות אזהרה בהתאם לסעיף 15 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן – החוק), בו נקבע -

(א) ראתה ועדת חקירה שפלוגי עלול להיפגע מן החקירה או מתוצאותיה, יודיע לו יושב ראש הוועדה במה הוא עלול להיפגע ויעמיד לרשותו, בדרך שימצא לנכון, את חומר הראיות הנוגע לאותה פגיעה והנמצא בידי הוועדה או בידי מי שהוטל עליו לאסוף חומר לפי סעיף 13; נפטר אותו אדם או שמחמת סיבה אחרת לא ניתן למסור לו את ההודעה, רשאית ועדת החקירה, אם ראתה שהדבר דרוש לעשיית צדק, להחליט כי ההודעה תימסר לקרוב משפחתו כפי שתקבע הוועדה, ויושב ראש הוועדה יעמיד לרשותו את חומר הראיות כאמור.

(ב) אדם שהודע לו כאמור בסעיף קטן (ב) רשאי להתייצב לפני הוועדה, אם בעצמו ואם על ידי עורך דין, להשמיע דברו ולחקור עדים, אף אם כבר העידו לפני הוועדה, ורשאית הוועדה להתיר לו להביא ראיות, והכל בענין הפגיעה כאמור.

(ג) מי שהועמד לרשותו חומר ראיות כאמור בסעיף קטן (א) לא יפרסם דבר מתוך החומר, אלא באישור מוקדם מאת הוועדה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאית ועדת חקירה שלא להודיע לפלוגי כאמור שם, ובלבד ששוכנעה שאין במהלך החקירה כדי לפגוע בו ושכדין וחשבון שלה לא תקבע לגביו ממצאים או מסקנות ולא תמליץ לגביו המלצות.

12. מסירת ההודעות נועדה לאפשר למי שעלולים להיפגע מן החקירה או מתוצאותיה לשטוח את טענותיהם בפני הוועדה, טרם גיבוש מסקנותיה הסופיות.

13. יודגש, כי הודעות האזהרה מבוססות על תמונת המצב כפי שהיא מצטיירת בפני הוועדה בשלב זה על יסוד החומר שבפניה. הממצאים והמסקנות עשויים להשתנות לאחר שהוועדה תשלים את החקירה, היינו ייושם השלב שלאחר מתן האזהרות.

14. הוועדה החליטה לשלוח הודעות אזהרה לגורמים הכולטים ביותר מבחינת אחריותם ומעורבותם בנושאים הנחקרים על ידה. במסגרת זו ניתן משקל לליקויים שהתגלו לכאורה, למידת מרכזיותו של הגורם המעורב וכן הובאו בחשבון שיקולי יעילות.

יובהר, כי ייתכן שבהמשך עבודת הוועדה יימצא שיש לכלול בהודעות עניינים שלא נכללו בהן בשלב זה, או שיעלה צורך במשלוח הודעות אזהרה לגורמים נוספים. כמו כן, האמור בהודעות האזהרה אינו ממצה את כלל הנושאים שאליהם תידרש הוועדה בדו"ח שלה, אשר יעסוק גם בהיבטים מערכתיים וכלליים הנוגעים לנושאים הנחקרים.

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

15. להלן יובא פירוט הודעות האזהרה לפי סעיף 15 לחוק.

יודגש, כי ההודעות מובאות לפי סדר בכירות המוזהרים ולא לפי מדרג חומרה או לפי מידת המרכזיות של כל מוזהר ביחס לנושאים שנבחנו על ידי הוועדה.

מר בנימין נתניהו עלול להיפגע אם הוועדה תגיע לכלל מסקנה כי בתפקידו כראש הממשלה, בשנים 2009-2016, בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה –

1. קיבל החלטות שלהן השלכות משמעותיות על ביטחון המדינה ובניין הכוח של צה"ל, ללא תהליך סדור של קבלת החלטות.

2. הגיע לסיכומים עם גרמניה בשורה של סוגיות מדיניות, ביטחוניות וכלכליות ללא תיעוד ותוך עקיפת הממשלה.

3. הפך את המל"ל לגוף ביצוע של ראש הממשלה, שפעל במקביל ובסתירה למשרד הביטחון בתחומי האחזיות והמומחיות של משרד הביטחון.

א. רכש צוללות AIP

1. הוביל לרכש צוללת שישית על יסוד הנחות בלתי מבוססות, הצדקות משתנות, ללא עבודת מטה סדורה ובסטייה מהצרכים המבצעיים שקבעה הממשלה.

2. נמנע מלדון בהשלכות הנובעות מהקצאת תקציבי עתק להצטיידות בצוללת שישית על מוכנות צה"ל לאתגרים ביטחוניים בטווח הזמן הקצר והארוך, אשר הוצגו בפניו.

3. ניסה לקדם הגדלות נוספות של צי הצוללות, שלא על בסיס עבודת מטה ובסטייה קיצונית מהצרכים המבצעיים שקבעה הממשלה.

4. קידם החלפת צוללות ישנות בחדשות ודחק את מערכת הביטחון מעיסוק בנושא המצוי בתחומי אחריותה. זאת, תוך שגרם לשיבוש תהליך מקצועי וסדור שנערך במערכת הביטחון ושעסק בעיתוי החלפת הצוללות הישנות בחדשות, באפיון הצוללות החדשות ובקביעת מחירן.

ב. רכש ספינות נגד צוללות

קידם רכש שתי ספינות סער 6 נוספות (שימשו כספינות נגד צוללות) מגרמניה ללא מעורבות מערכת הביטחון, שהנושא מצוי באחריותה, ללא דיון בצורך וללא דיווח סדור ותיעוד מהלכיו לקידום הרכש (המהלך נבלם).

מדינת ישראל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

- ג. הסכמה למכר צוללות לצד ג'
1. קיבל החלטות בשאלות מדיניות-ביטחוניות רגישות ללא בחינה סדורה ותוך הדרת גורמים ביטחוניים רלוונטיים.
 2. נמנע מתיעוד פגישות באופן ששלל את היכולת לקיים בקרה ומעקב אחר ביצוע החלטות בעלות חשיבות אסטרטגית לביטחון המדינה.
 3. יצר ערוצי פעולה מקבילים וסותרים ובכך הביא לסיכון ביטחון המדינה ולפגיעה ביחסי החוץ של מדינת ישראל.
 4. הסתיר מגורמים רלוונטיים את השיח המדיני שניהל אף שהוזהר מפני השלכות השיח על הטיפול בסוגיה.
- התנהלותו של מר נתניהו בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה הובילה לשיבוש עמוק ושיטתי בתהליכי עבודה ובניין הכוח ולפגיעה במנגנוני קבלת החלטות בשורה של סוגיות רגישות. בכך סיכן את ביטחון המדינה ופגע ביחסי החוץ ובאינטרסים כלכליים של מדינת ישראל.

מר משה יעלון עלול להיפגע אם הוועדה תגיע לכלל מסקנה כי בתפקידו כשר לנושאים אסטרטגיים בשנים 2009-2013 וכשר הביטחון בשנים 2013-2016, בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה –

א. רכש ספינות המגן סער 6

1. פעל בניגוד להחלטת הממשלה לרכש הספינות (ב/53) בכך שהורה על פרסום מכרז בינלאומי ללא אישור ראש הממשלה ושר האוצר ומבלי ליידע את ועדת השרים להצטיידות.
2. פעל בניגוד להחלטת הממשלה לרכש הספינות (ב/53) בכך שאישר רכש ספינות שונות ביעודן ובמאפייניהן ויקרות במאות מיליוני ש"ח מאלה שהציג לממשלה ואושרו על ידה. בכך אף גרם לעיכוב בהקמת מערך ההגנה על מתקני הגז.
3. פעל בניגוד להחלטת הממשלה לרכש הספינות (ב/53) בכך שלא דיווח לממשלה על סטטוס מימוש ההחלטה ולא הביא לידיעתה את העיכוב בהקמת מערך ההגנה על מתקני הגז.
4. יצר מצג שווא בתצהיר שמסר לימים לבג"ץ לפיו גורמים אחרים – ולא הוא עצמו – הובילו לרכש ספינות שונות במאפייניהן ויקרות מאלה שהוצגו ואושרו בממשלה.

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

ב. רכש צוללות AIP

הצהיר בפני בג"ץ כי החזקת צוללת שישית מהווה פגיעה בביטחון המדינה, וכי ההחלטה לרכשה התקבלה ללא צורך. זאת, בעוד שתמך בממשלה ברכש צוללת זו ובהמשך נמנע מלהכריע בשאלת גודל צי הצוללות אף שהנושא עלה בפניו.

ג. הסכמה למכר צוללות לצד ג'

פעל באופן נמהר ולא זהיר אצל גורם זר באמצעות גורם ישראלי לבירור בדבר שינוי עמדתה של מדינת ישראל לגבי מכר צוללות לצד ג', באופן שגרם למבוכה מדינית. זאת, בזמן שידע או שהיה עליו לדעת אודות שינוי העמדה.

מר יוסי כהן עלול להיפגע אם הוועדה תגיע לכלל מסקנה כי בתפקידו כראש המל"ל והיועץ לביטחון לאומי בשנים 2013-2015, בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה – התנהל בחוסר מקצועיות, בחוסר זהירות ובחוסר שקיפות בשורה של סוגיות מדיניות וביטחוניות רגישות.

א. רכש ספינות המגן סער 6

1. נמנע מלהבהיר לחברי הממשלה שינוי שערך המל"ל ברגע האחרון בנוסח החלטת הממשלה לרכש הספינות (ב/53) ואשר נתן יתרון למספנה גרמנית.
2. פעל בניגוד להחלטת הממשלה לרכש הספינות (ב/53), שהסמיכה אותו לעסוק במגעים מדיניים מול הממשל הגרמני, בכך שפנה לערוצי רכש שונים מאלה שאושרו. זאת, אף שהיה אחראי על מעקב אחר ביצוע החלטת הממשלה.
3. פעל בניגוד להחלטת הממשלה לרכש הספינות (ב/53) בכך שקידם רכש של ספינות שונות בייעודן ובמאפייניהן ויקרות במאות מיליוני ש"ח מאלה שאושרו על ידי הממשלה, באופן שהוביל לעיכוב בהקמת מערך ההגנה על מתקני הגז. זאת, אף שהיה אחראי על מעקב אחר ביצוע החלטת הממשלה.
4. הדיר את מערכת הביטחון מתהליכים שבתחום סמכותה ונמנע מעריכת תיעוד וממסירת עדכונים על מהלכי המל"ל.
5. פעל באופן שהיה בו כדי להקנות יתרון למספנת טיסנקרופ על פני מתחרים אחרים.

מדינת ישראל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

ב. רכש צוללות AIP

1. ניסה לקדם הגדלת צי הצוללות בסטייה קיצונית מהחלטות ממשלה ומעמדות מקצועיות, ללא עבודת מטה.
2. קידם החלפת צוללות ישנות בחדשות, נושא שאינו באחריות המל"ל, ללא בחינה סדורה של הצורך ותוך שדחק את מערכת הביטחון מעיסוק בנושא שטופל על ידה.
3. גרם לשיבוש תהליך מקצועי וסדור שנערך במערכת הביטחון ושעסק בעיתוי החלפת הצוללות הישנות בחדשות; באפיון הצוללות החדשות; ובקביעת מחירן.
4. הסתיר מידע ממערכת הביטחון, האמונה על חידוש משק הצוללות, נמנע מתייעוד של פגישות בעניין והעביר עדכונים חלקיים בלבד.

ג. רכש ספינות נגד צוללות

1. יזם וקידם רכש שתי ספינות סער 6 נוספות (שימשו כספינות נגד צוללות) מגרמניה, נושא שאינו באחריות המל"ל, ללא דיון בצורך (המהלך נבלם לאחר סיום תפקידו).
2. הסתיר את הפעילות לקידום הרכש ממערכת הביטחון, האחראית לנושא, ונמנע מתייעוד של פגישות בעניין.

ד. הפרטת מספנות חיל הים

קידם הקמה ושדרוג של תשתיות אחזקה לכלי שיט של חיל הים על ידי מספנה גרמנית, נושא שאינו באחריות המל"ל, ללא דרישה של מערכת הביטחון וללא בחינת הצורך והמשמעויות (המהלך לא יצא לפועל).

ה. הסכמה למכר צוללות לצד ג'

1. טיפל בסוגיה מדינית, ביטחונית ומקצועית רגישה, ללא בחינה סדורה של השיקולים הרלוונטיים (ובכלל זה הערכת סיכונים, חלופות ומענה לאיומים).
2. העלים את הטיפול בנושא מהגורמים הרלוונטיים, לרבות באמצעות הימנעות מתייעוד ותוך יצירת מצג שווא בפני מערכת הביטחון. זאת, אף שהיה מודע לסתירה בין פעילותו לבין מהלכים אחרים ותוך שהתעלם מאזהרות.

התנהלותו של מר כהן בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה הובילה לשיבוש עמוק בתהליכי עבודה ובניין הכוח ולפגיעה במנגנוני קבלת החלטות בשורה של סוגיות רגישות. בכך סיכן את ביטחון המדינה ופגע ביחסי החוץ ובאינטרסים כלכליים של מדינת ישראל.

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

מר רם רוטברג עלול להיפגע אם הוועדה תגיע לכלל מסקנה כי בתפקידו כמפקד חיל הים בשנים

2011-2016, בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה –

1. איפשר למל"ל לעצב ולהשפיע על חוות דעת מקצועיות של חיל הים.
2. פעל עם הדרג המדיני והמל"ל לקידום רכש לחיל הים תוך עקיפת המנגנונים הסדורים בצה"ל ובמשרד הביטחון.
3. מסר לוועדת החקירה הממלכתית מידע שאינו מדויק, בין היתר, בנושא ספינות המגן סער 6, ספינות נגד צוללות וקשריו עם המל"ל.

א. רכש ספינות המגן סער 6

1. הציג מצגי שווא בנוגע לצורך המבצעי בארבע ספינות למערך ההגנה על מתקני הגז וכן הטעה את הממשלה ביחס לאיפיון שלהן.
2. הוביל לרכש של ספינות שונות ויקרות במאות מיליוני ש"ח מאלה שאושרו על ידי הממשלה ובכך עיכב את הקמת מערך ההגנה על מתקני הגז.
3. הסתיר ממשרד הביטחון עלויות נוספות של הספינות.
4. פעל למתן יתרון מסחרי למספנת טיסנקרופ וקידום רכש ממנה, תוך התערבות בנושאים שאינם בסמכותו. זאת, תוך קיום קשרים ישירים עם המל"ל ועם נציגי המספנה ללא עדכון מערכת הביטחון ותוך עקיפת שרשרת הפיקוד.
5. הפיץ מסמכים מגמתיים לצורך קידום רכש.

ב. רכש ספינות נגד צוללות

1. יזם או איפשר למל"ל לקדם רכש ספינות סער 6 נוספות (שישמשו כספינות נגד צוללות) ללא דיון בצורך וללא מעורבות הגורמים המוסמכים בצה"ל ובמשרד הביטחון (המהלך נבלם).
2. הסתיר מהרמטכ"ל וממשרד הביטחון את מעורבותו בנושא, משנשאל על כך.

ג. הפרטת מספנות חיל הים

- פעל במישרין מול המל"ל ושלא באפיקים המקובלים לקידום כניסתה של מספנה גרמנית לפעילות הקמה ושדרוג של תשתיות אחזקה לכלי שיט של חיל הים (המהלך לא יצא לפועל).
- ד. הסכמה למכר צוללות לצד ג'

גיבש עמדה מנוגדת לעמדות של ראש הממשלה, של משרד הביטחון ושל צה"ל באותה עת, ללא בחינה סדורה של השיקולים הרלוונטיים. עמדתו הועברה לגרמנים עוד בטרם הופצה בישראל ובכך פגע בעמדה שהציגה ישראל באותה עת לגרמניה והיטיב עם מספנה גרמנית.

התנהלותו של מר רוטברג בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה משקפת חריגה מנורמות התנהגות המחייבות מפקד בצה"ל והובילה לפגיעה בתהליכי עבודה ובניין הכוח. בכך יצר אפשרות לסיכון ביטחון המדינה ולפגיעה ביחסי החוץ ובאינטרסים כלכליים של מדינת ישראל.

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

מר אבנר שמחוני עלול להיפגע אם הוועדה תגיע לכלל מסקנה כי בתפקידו כעובד מל"ל בשנים 2010-2016, בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה –

1. פעל באופן אינטנסיבי עם חיל הים לקידום עסקאות רכש תוך טשטוש הגבולות בין גוף מטה של ראש הממשלה לבין זרוע בצה"ל ותוך עקיפת תהליכי בניין הכוח הסדורים.
2. שיתף את מנהלו לשעבר במידע ובמסמכים מסווגים בנוגע לעסקאות רכש והעביר מסרים ממנהלו לשעבר לראש הממשלה ללא ידיעת מנהלו – ראש המל"ל. זאת, בשעה שהיה מודע לקשרים בין מנהלו לשעבר לבין המספנה שמולה קודמו העסקאות.
3. ניסח מסמכים שבהם לא הציג כדבעי את עמדת מערכת הביטחון.
4. מידר את הייעוץ המשפטי של המל"ל ואת מערכת הביטחון מניסוח הסכמים משפטיים בין מדינת ישראל לבין גרמניה.

א. רכש ספינות המגן סער 6

1. שינה ברגע האחרון את נוסח החלטת הממשלה לרכוש ספינות (ב/53) באופן שנתן יתרון למספנה גרמנית, דבר שלא הובהר לחברי הממשלה.
2. היה מעורב במהלך שנועד לסכל את החלטת ראש הממשלה ואת הנחיית ראש המל"ל לצאת למכרז לרכש הספינות.

ב. רכש צוללות AIP

1. פעל לקידום הגדלת צי הצוללות בסטייה קיצונית מהחלטות ממשלה ומעמדות מקצועיות, ללא עבודת מטה.
2. קידם החלפת צוללות ישנות בחדשות, נושא שאינו באחריות המל"ל, בטרם הובהר הצורך, העיתוי והמחיר, תוך שיבוש התהליך שהובילה מערכת הביטחון בנושאים אלה.
3. הסתיר ממערכת הביטחון פעולות שהוביל המל"ל להחלפת צוללות ישנות בחדשות.

ג. רכש ספינות נגד צוללות

1. יזם וקידם רכש שתי ספינות סער 6 נוספות (שימשו כספינות נגד צוללות) מגרמניה, נושא שאינו באחריות המל"ל, בידיעה שלא התקיים דיון סדור בנושא (המהלך נבלם).
2. הסתיר את הפעילות לקידום הרכש ממערכת הביטחון, האחראית לנושא.

ד. הפרטת מספנות חיל הים

1. יזם וקידם הקמה ושדרוג של תשתיות אחזקה לכלי שיט של חיל הים על ידי מספנה גרמנית, נושא שאינו באחריות המל"ל, ללא דרישה של מערכת הביטחון וללא בחינת הצורך והמשמעויות (המהלך לא יצא לפועל).

מדינת ישראל ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

- ה. הסכמה למכר צוללות לצד ג'
1. היה שותף לגיבוש עמדות בסוגיה מדינית-ביטחונית רגישה שאינן נשענות על ביסוס מקצועי, בהתעלם מעמדות מערכת הביטחון.
 2. היה שותף לגיבוש מסמכים שבהם נערך ניתוח בסוגיה מסוימת כהצדקה לעסקת רכש אחת, ובמסמכים אחרים נערך ניתוח סותר באותו עניין ממש כהצדקה לעסקת רכש אחרת.
- התנהלותו של מר שמחוני בנושאים הנחקרים על ידי הוועדה נעשתה בניגוד לסדרי מינהל תקין ולסדרי עבודה מקובלים בשירות המדינה. התנהלותו פגעה בתהליכי קבלת החלטות בסוגיות מרכזיות לביטחון המדינה, ליחסי החוץ ולאינטרסים כלכליים של מדינת ישראל.
16. הודעת אזהרה מפורטת נשלחה לכל אחד מהמוזהרים, אשר התבקשו להודיע לוועדה תוך 30 יום כיצד בכוונתם לממש את זכויותיהם הקבועות בסעיף 15 לחוק.
 17. סדרי הדין ולוחות הזמנים לעבודת הוועדה מכאן ואילך ייקבעו בהמשך.
 18. לא ניתן לסיים החלטה זו בלי להתייחס לימים הקשים שעוברים על מדינת ישראל מאז 7.10.23. דווקא על רקע האתגרים הביטחוניים המורכבים שעימם מתמודדת המדינה בתקופה זו, יש חשיבות לקבלת החלטות סדורות בנושאי ביטחון המדינה, לרבות בניין הכוח.

ניתנה היום, י"ח בסיוון התשפ"ד (24.6.2024)

 קזבי בורטמן גדעון פרנק קרנית פלוג צבי זילברטל אשר גורניס
 חבר חבר חבר חבר יו"ר

מספרנו: 4700-1049-2024-000099

אתר אינטרנט: <https://www.gov.il/he/departments/vessels-state-commission-of-inquiry>
 דוא"ל: Vaada@VaadatKleyShayit.gov.il טלפון: 03-7167143